Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 349 Joi 22 Decembrie 1938

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

14 Pagini P I I I I

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Primatul românesc
în dobândirea proprietăţii imobiliare

Prin noua reglementare pe cale de decret-lege a dreptului de preemţiune al Statului în cazurile de vânzări imobiliare, guvernul actual vine să curme o situaţie neferică şi un sistem intolerabil, care au împins pe scară întinsă, în ultimii 17—18 ani, la înstrăinarea unor întinse proprietăţi agricole şi urbane, în dauna Statului şi a elementului autohton.

E adevărat, legiuitorul nostru agrar a prevăzut încă din anul 1921 dreptul de preferinţă în favoarea Statului în ce priveşte cumpărarea proprietăţilor agricole oferite la vânzare; dar el n'a avut grija să-i pue la îndemână şi posibilităţi financiare îndestulătoare, ca să poată exercita acest drept în timp util şi oridecâteori se prezenta ocaziunea.

Astfel, în ultimii 4 ani (1934—1938), din 326.221 hectare oferite sau scoase în vânzare, statul şi obştile de cumpărare n'au achiziţionat decât 12.248 ha., ceeace înseamnă că dreptul de preemţiune al Statului a fost ca şi inexistent, de îndată ce el s'a exercitat pe mai puţin de 4% din total.

In afară de aceasta, exercitarea acestui drept era limitată până acum numai la *proprietatea agricolă* — ba chiar şi aci, abia dela 50 ha în sus, lăsându-se pradă acaparărilor străine şi minoritare tocmai micile proprietăţi; iar în ce priveşte dobândirea proprietăţii urbane de către străini, dreptul Statului nu mai avea nicio putere, din care cauză înregistrăm azi o înstrăinare masivă a proprietăţii urbane.

O frână şi un control în direcţia transmiterii proprietăţii agricole şi urbane se dovedise deci necesară, dacă n'am fi vrut ca într'o bună zi să ne trezim cu mai toate bunurile noastre imobiliare încăpute pe mâna veneticilor acaparatori.

Dintr'un înalt simţ de prevedere şi spre a menţine caracterul naţional al stăpânirii solului românesc, expus azi desnaţionalizării, noul decret-lege privitor la reglementarea dreptului de preemţiune al Statului constitue încă o restabilire a primatului şi ordinei româneşti în domeniile cele mai expuse.

S'a stabilit mai întâi un regim unitar pe toată ţara în ce priveşte reglementarea dreptului de preemţiune; s'a lărgit exercitarea lui până la suprafeţele de 1 ha., înglobându-i-se şi proprietatea urbană; s'au prevăzut măsuri care să asigure indivizibilitatea loturilor, împiedecându-se pe viitor trecerea lui din mâna românilor atât pe calea înstrăinărilor directe cât şi pe aceea a grevărilor oneroase.

Şi mai important decât tot, sunt măsurile pentru asigurarea mijloacelor financiare în vederea unor operaţiuni oricât de întinse, datorită 1) creerii unui fond special adhoc, înscris anual în bugetul ministerului agriculturii si domeniilor, (cu posibilitatea, în caz de nevoe, a deschiderii şi a unor credite extraordinare); 2) autorizării Casei rurale de a finanţa asemenea operaţiuni; autorizării ministerului de finanţe de a emite o rentă specială de Stat.

Socotim cu atât mai bine venite aceste măsuri de siguranţă pentru stăpânirea solului naţional de către români, cu cât, dela această tribună, am dat la timp şi în repetate rânduri alarma cu privire la înstrăinarea metodică şi în ritm accelerat a proprietăţii noastre urbane şi rurale.

Declaraţiile contelui Csaky

Ministrul afacerilor străine al Ungariei, contele Csaky, în discursul ce l-a pronunţat în faţa alegătorilor din ţinutul Ozd, a făcut o expunere a evoluţiei istorice a ţărei sale dela 1919 incoace şi a căutat să fixeze liniile generale ale politicei externe actuale ungare, în legătură cu anumite „tradiţii milenare" principii conducătoare şi interese primordiale.

D-sa a declarat, că politica creştină, etnică şi socială a aşezat „automat" Ungaria alături de axa Berlin-Roma, de oarece a auzit el însuşi pe d-nii Hitler şi Mussolini vorbind de o „Ungarie mare şi puternică" ce răspunde intereselor Germaniei şi Italiei.

Lăsând la o parte rolul ce-l poate avea Ungaria în jurul acelei axe, să vedem ce rezultă din expunerea contelui Csaky cu privire la obiectivele politicei externe maghiare, în legătură cu principiile ce le-a formulat. D-sa a declarat că progresul triumfal al principiului naţionalităţilor nu este căutat de puţin opus intereselor Ungariei; iar principiul etnic şi ideia Sf. Ştefan nu se contrazic, de oarece ele înseamnă cooperarea între naţiunile mici, întemeiată pe sentimente de interdependenţă şi de solidaritate.

Ori, triumful principiului naţionalităţilor a avut drept consecinţă crearea actualei Europe de drept.

Fostul regat al Ungariei a fost un stat mozaic de naţionalităţi cu caracter medieval, în care opt milioane de maghiari şi maghiarizaţi, dominau peste 12 milioane de Români, Germani, Slovaci, Croaţi, Sloveni, Sârbi şi alte neamuri. Conferinţa păcei a creat o nouă Ungarie, redusă la frontierele sale etnice, aşa cum le-a avut şi în epoca regelui Ştefan — cel trecut la creştinism — şi cum le-a fixat în 1850, în scrisorile sale din emigraţie, marele revoluţionar ungur, Layos Kossut. Tratatul dela Trianon, prin clauzele sale teritoriale, a aplicat principiul naţionalităţilor şi a fixat aproape aceleaşi frontiere etnice Ungariei noi, ca şi cele fixate de Layos Kossut în 1850.

Dacă, după cum a afirmat contele Csaky, ministrul de externe al Ungariei, triumful principiului naţionalităţii nu este căutaşi de puţin opus intereselor patriei sale, pentru ce atunci se menţine politica revizionistă cu obiectivele sale cunoscute teritoriale, care tinde să răstoarne opera de justiţie ce s'a făcut în 1920, tocmai prin triumful principiului naţionalităţilor?

In memoriile pe care delegaţia de pace maghiară de sub preşedinţia lui Apponyi, le-a comunicat conferinţei păcei, s'a cerut să se restabilească frontierele „istorice" ale Ungariei, fără să se ţină seamă de principiul şi drepturile naţionalităţilor, ci numai de situaţia din trecut bazată pe forţă, pe anexiuni teritoriale făcute împotriva voinţei naţionalităţilor şi pe consideraţiuni de ordine economică şi strategică şi chiar... colonială.

Cu toate că în nota VIII a delegaţiei de pace maghiară din 14 Ianuarie 1920 s'a recunoscut că „In Transilvania rasa română se găseşte în adevăr, în majoritate absolută", iar toate revendicările teritoriale ale României sunt bazate pe principiul naţionalităţilor şi pe voinţa Românilor din Transilvania, Banat şi Bucovina, de a se uni cu fraţii lor din vechiul regat, — totuşi, acea delegaţie a cerut să se menţină „frontierele geografice milenare(?) ale Ungariei.

Ori, dacă, după cum a declarat actualul ministru al afacerilor străine al Ungariei, contele Csaky, triumful politicei naţionalităţilor nu este căutaşi de puţin opus intereselor maghiare, logic ar fi să se renunţe la orice politică cu tendinţe revizioniste

(Continuare în pag. 2-a)

ZILE DE IARNĂ

Pe şoseaua Kiseleff

Deparazitarea satelor din Nordul Moldovei

Inchiderea unui important număr de cârciumi şi debite evreeşti din jud. Cernăuţi, Hotin, C.-Lung, Rădăuţi, Suceava, Dorohoi, Storojineţ şi Bacău

Decizia ministerului de finanţe de a se închide un număr de 375 cârciumi rurale din ţinutul Sucevei şi altor 22 cârciumi urbane din municipiul Bacău, urmată de a doua decizie prin care s'a dispus închiderea a 766 debite de produse C. A. M. din cuprinsul aceluiaş ţinut, recapitulează o pagină tristă din trecutul politicei şi moravurilor noastre administrative, străine de orice grije şi de orice preocupare faţă de vitalitatea şi destinele naţiunii băştinaşe. Fără nici un simţ al răspunderilor s'au deschis larg porţile satelor şi oraşelor pentru otrăvitorii şi speculanţii veniţi din cele patru vânturi, Statul însuşi, prin autorităţile de resort, căftănind pe venetici, cu zecile de mii, în dreptul de a exercita cârciumăritul la sate şi de a ţine debite pentru desfacerea produselor monopolizate (tutun, ţigări, foiţă, chibrituri, sare, explosibili, etc.).

Populaţia băştinaşe a fost dată astfel pradă lăcomiei tuturor pripăşiţilor de către însăşi autoritatea chemată s'o ocrotească.

Nu s'au respectat măcar restricţiunile minime impuse de lege, tolerându-se înmulţirea din an în an a debitelor ovreeşti, fără să se ţie seama de raportul dintre numărul lor şi populaţia locală, trecându-se de atâtea ori peste celelalte prescripţiuni ale legii (distanţă de şcoală, de cazarmă şi biserică, higiena localului, numărul şi dimensiunile încăperilor, fără să mai stăruim asupra largheţei cu care se trecea peste poziţia etnică şi morală a solicitatorului.

Bilanţul cules de pe urma acestei politici îl avem sub ochi: pe deoparte, îmbogăţirea cârciumarului evreu, care cumulează toate speţele posibile ale comerţului rural, cârciumăritul fiind pentru el şi familia lui punctul de plecare pe scara celei mai rapide ascensiuni; pe dealtă parte, sărăcirea şi degenerarea populaţiei băştinaşe, starea de păragină a satelor, slăbirea puterii şi gustului de muncă la ţăran, starea lui de disperare şi revoltă.

Inchiderea celor 400 de cârciumi şi a celor 766 de debite C. A. M. în judeţele Cernăuţi, Hotin, C.-Lung, Rădăuţi, Suceava, Dorohoi, Storojineţ şi Bacău, adică în regiunile cele mai potopite de puhoiul iudaic, înseamnă că măsura a fost dictată de nevoi şi realităţi ce nu mai puteau fi perpetuate fără a primejdui liniştea şi ordinea internă. Ea apare astfel ca o măsură de deparazitare a mediului nostru rural din regiunile cele mai nefericite ale ţării, a căror populaţie respiră în fine mai uşurată.

După deparazitarea terenului, trebue să urmeze măsurile de ajutoare a populaţiei, potrivit planului întocmit de guvern, într'unul din recentele consilii de miniştri: lărgirea reţelei cooperativelor de consum, care să la locul speculantului străin pripăşit în inima satelor; înfiinţarea, în acelaş scop, a depozitelor de aprovizionare în principalele centre; ajutorarea plugarilor la consolidarea exploatării şi gospodăriei lor agricole, cum şi a meseriaşului, micului neguţător şi întreprinzător român de a se înfiripa în viaţa economică locală, prin distribuirea unor credite ieftine prin mijlocirea Institutului naţional al cooperaţiei, Bănci pentru industrializarea şi valorificarea producţiei agricole, Creditului meşteşugăresc, o campanie de lucrări publice locale pentru a se da de lucru braţelor neocupate.

Ca opera aceasta să fie, însă, cu adevărat temenică şi ca să de roadele aşteptate, trebue să se sprijine pe oameni pricepuţi, energici şi cu totul devotaţi unei cauze atât de generoase. Deci, toată atenţia la recrutarea mai ales a conducerii noilor cooperative de consum şi a depozitelor de aprovizionare, cum şi a românilor cari vor înlocui pe debitanţii străini, spre a nu se repeta experienţele nefericite şi atât de costisitoare făcute cu improvizaţiile noastre cooperatiste din primii ani de după război.

IN CORPUL ZIARULUI:

Legea pentru asigurarea negustorilor şi industriaşilor

Legea asigurărilor sociale se modifică

Catastrofă de cale ferată în Brazilia

Rio de Janeiro, 19 (Rador).— Un tren de marfă de pe linia ferată centrală, care străbate statul Minas Geraes, a nesocotit un semnal de oprire şi s'a ciocnit cu trenul expres care face cursa Bello Horizonte-Rio de Janeiro.

Două vagoane de pasageri au fost distruse.

Din primele ştiri reiese că ar fi numeroşi morţi.

35 MORŢI

Rio de Janeiro, 10 (Rador). — In catastrofa de cale ferată din statul Minas Geraes au fost omorâte 35 de persoane şi grav rănite peste 60.

Aceasta este cea mai groaznică catastrofă feroviară întâmplată în Brazilia.

—xx○●○xx—

Ambasadorul Japoniei la Paris, d. Sigimura, împreună cu fiica sa, părăseşte capitala Franţei spre a se înapoia la Tokio

In pag. 11-a:

ALTE ADEZIUNI
LA „FRONTUL RENAŞTERII NAŢIONALE"

D. dr. Al. Vaida-Voevod a făcut importante declaraţii ziarului „Tribuna" din Cluj

Califul Ben Djelolul (X) şi o delegaţie de demnitari algerieni pe aeroportul Le Bourget din Paris

Un depozit de materiale
al direcţiei portului Constanţa a fost mistuit de foc
Pagube de un milion lei

Constanţa, 19 Decembrie

Astănoapte pela ora 11, un violent foc a mistuit, până la temelii, un depozit de materiale al direcţiei portului, aflat la şantierele de betonaj.

Fiind anunţaţi, la faţa locului au sosit pompierii, cari, sub comanda d-lui căpt. Ţicău, au început operaţiile de stingere.

Depozitul fiind construit din lemn, iar focul alimentat de vântul care bătea cu tărie, intervenţia pompierilor a fost zadarnică.

Deasemenea, a mai sosit la locul incendiului d. comandor Ştefan Popescu, căpitanul portului cum şi din partea direcţiei portului.

A ars mobilierul aflat în depozit, un motor Diesel, au fost distruşi mai mulţi saci cu ciment, scule şi alte materiale.

Pagubele provocate se urcă la aproape un milion lei.

Cea mai mare parte din arhiva depozitului a fost salvată.

Cauzele care au provocat focul nu se cunosc.

Noul preşedinte al Elveţiei

D. Philippe Eter a fost ales zilele trecute preşedinte al Confederaţiei elveţiene

ACTUALITATEA ŞTIINŢIFICĂ

Omul şi frigul

Meteorologia este o ştiinţă prea tânără ca să poată prevedea gerurile cu mai multe săptămâni înainte. Ea nu ne poate spune astăzi ce ne va mai aduce iarna aceasta. Trebue să existe desigur o periodicitate a gerurilor. Dar cheia ei n'a fost găsită până acum.

Putem şti însă dinainte cam până unde poate merge frigul în ţara noastră. In 1929, termometrul a scăzut la minus 42 de grade la Vatra Dornei. Acesta ar fi recordul frigului în România. Dar cele 42 grade minus n'au fost confirmate oficial şi de aceia recordul frigului pentru ţara noastră rămâne temperatura de minus 35,5 grade înregistrată la Strihareţ, în judeţul Olt, în iarna de pomină din 1893.

Cronicile spun că în anul 1438, adică acum 500 de ani, iarna a fost atât de aspră în toată Europa încât cursurile de apă nu s'au desgheţat decât în Maiu. Iar în iernile din 1577 şi 1695 nimeni n'a putut eşi din casă 3 săptămâni.

Să sperăm că vom avea o iarnă mai puţin aspră şi că vom isbuti să îmblânzim frigul după puterile noastre cu sobe, cu calorifere sau cu radiatoare.

Să nu facem însă excese de încălzire. Oameni de ştiinţă al căror cuvânt are multă greutate dau alarma împotriva nepriceperii cu care ne încălzim iarna. Avem sub ochi o tipăritură recentă: Un raport al comisiunei de higienă dela Geneva. Raportul acesta aruncă anatema asupra metodelor de încălzire de azi şi anunţă că dacă omenirea civilizată va continua să se încălzească iarna la fel de greşit cum face astăzi merge spre o degenerare sigură. Pe tărâmul încălzirii tradiţia trebue să piară pentru ca omul să nu piară la rândul lui lipsit de una din cele mai însemnate funcţii ale organismului: funcţia de adaptare.

Funcţia de adaptare o avem cu toţii. Dacă nu ştim nimic despre ea, e pentrucă lucrează modest, în tăcere, nesimţită. Iată însă ce spune despre adaptare marele fiziolog Alexis Carrel:

„Omul este constituit dintr'o materie moale, alterabilă şi care se poate descompune în câteva ore; cu toate acestea, omul e uneori mai tare decât oţelul. El rezistă tuturor intemperiilor şi învinge toate dificultăţile şi primejdiile din jurul lui. Oricât de mari ar fi frământările fizice, economice şi sociale, omul rezistă. Rezistă pentrucă organismul omenesc are darul de a se schimba, când e nevoie, după împrejurări. Fiecărei situaţii noui, organismul omenesc îi găseşte un mijloc prin care să-i facă faţă. Această funcţiune curioasă, acest automatism veşnic de veghe, face cu putinţă existenţa omului în cele mai grele împrejurări. Această funcţie este adaptarea.

„Din nefericire, în viaţa modernă nu se mai ţine deloc seama de funcţiunea adaptării şi din cauza aceasta corpul nostru are de suferit. Trebue să ştim cu toţii că suntem organizaţi nu ca să trăim în puf şi confort, ci pentru ca să trăim în condiţiile cele mai schimbătoare şi mai felurite. Omul atinge cel mai înalt grad de desvoltare când luptă, când se sforţează, când se oboseşte. Omul trebue să-şi pună la muncă muşchii pentru ca să obosească şi să se odihnească; omul trebue să lupte şi să sufere; trebue să fie fericit, dar să aibe şi necazuri; trebue să iubească şi să urască; trebue să lupte necontenit împotriva semenilor sau împotriva lui însuşi. Când un om nu mai luptă, când nu face altceva decât să se conserve, corpul şi sufletul lui degenerează".

Alexis Carrel are dreptate. Civilizaţia noastră a făcut aproape invariabile condiţiile zilnice de trai. In faţa frigului, în loc să luptăm pe cale fiziologică ne apărăm prin confortul caselor noastre prin aparate cât mai perfecte de încălzit, prin haine groase. Nu ne mai expunem astăzi alternativelor de frig şi încălzire pe care le sufereau strămoşii noştri. Ni se pare că e un bine. In realitate este un rău: organismul nostru nu mai are ocazia să-şi pună la contribuţie facultăţile de adaptare. Atunci când ne apărăm de frig cu haine groase cu sobe şi calorifere, când ne închidem în camere cu

(Continuare in pag. 2-a)

Camera deputaţilor italiană, în forma ei actuală, a ţinut ultima şedinţă Miercurea trecută. După cum se ştie în Martie viitor va fi înlocuită printr'o cameră a fasciilor şi corporaţiilor

O conferinţă
despre România

Washington, 19 (Rador). — *D. Boncescu, consilier de presă pe lângă legaţia României din Washington, invitat de către „Woman 's Club" din Alexandria, (statul Virginia), a ţinut o conferinţă despre situaţia generală din România.*

D. Boncescu a vorbit între altele despre însemnătatea reformelor şi înfăptuirilor realizate de M. S. Regele Carol II în toate domeniile vieţii româneşti: administrativ, cultural, diplomatic, sportiv, insistând apoi asupra activităţii depusă de Suveranul României cu ocazia vizitelor Sale recente în capitalele occidentale.

D-sa va mai ţine o serie de conferinţe la Asociaţia studenţilor din Washington şi la „Rotary Club" din Maryland, unde va vorbi despre mişcarea artistică şi literară din România, precum şi despre politica economică românească.

—xx○●○xx—

Fabrică de pulbere sărită in aer

Tokio, 19 (Rador). — **Fabrica de pulbere dela Iwahana a sărit în aer din cauze încă necunoscute.**

Alte patru fabrici din împrejurimi au fost aproape în întregime distruse.

Numărul victimelor nu se ştie.

O mare desbatere de politică externă în Camera Comunelor

In pagina cu telegrame, diferite întrebări puse membrilor guvernului şi declaraţiile d-lui Chamberlain în legătură cu problemele internaţionale la ordinea zilei.

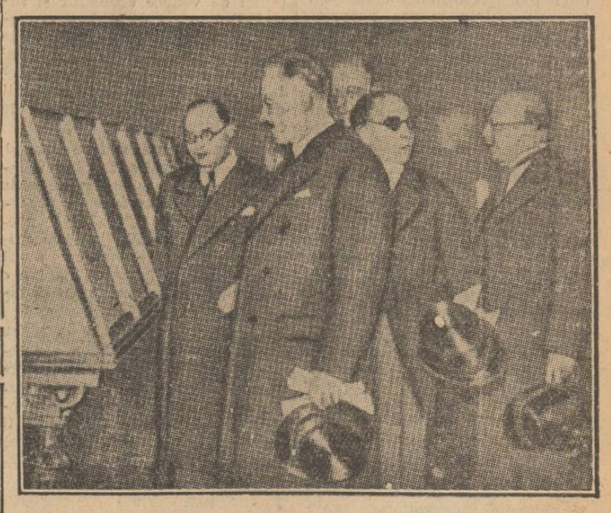

D. Lebrun, preşedintele republicii franceze, la expoziţia gravurii din secolul XVIII